

Dosarul nr. 2ra-516/22

2-14048452-01-2ra-11042022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Florești, Judecător – R. Rusu-Parii

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, Judecători – S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza

Î N C H E I E R E

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cazacu Eugenia, prin intermediul avocatului Sanduleac Doina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cazacu Eugenia către Cazacu Ilie cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie, partajarea averii și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2021, prin care a fost respins apelul declarat de Cazacu Eugenia și, respectiv, menținută hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Florești, din 17 februarie 2021,

c o n s t a t ă :

La 07 februarie 2014, Cazacu Eugenia și Cazacu Marin au depus cerere de chemare în judecată către Cazacu Ilie, intervenient accesoriu Oficiul cadastral teritorial Florești, solicitând: - recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile situate în s. Xxxxx, xxxxx cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx.01, xxxxx.02, xxxxx.03 pe numele lui Cazacu Eugenia și Cazacu Marin; - partajarea părții din bunurile imobile situate în s. Xxxxx, xxxxx cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx.01, xxxxx.02, xxxxx.03, care au fost construite în timpul cât a fost în căsătorie cu Cazacu Ilie, a câte $\frac{1}{3}$ lui Cazacu Eugenia, Cazacu Ilie și lui Cazacu Marin; - atribuirea în proprietatea lui Cazacu Marin, a părții din bunul imobil care a fost construită după desfacerea căsătoriei dintre Cazacu Eugenia și Cazacu Ilie.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, din anul 1986 Cazacu Eugenia și Cazacu Ilie au trăit în relații de concubinaj, iar la 24 iulie 1993, au înregistrat căsătoria, aceasta fiind desfăcută în anul 2002.

De la desfacerea căsătoriei și până în 2010, Cazacu Ilie nu a avut nevoie de bunuri imobile, în acest sens drept dovadă servind recipisa din 01 februarie 1994 și cererea autenticată la notar din 12 martie 2001 (anexată în original la dosarul de desfacere a căsătoriei) în care menționează că nu are pretenții la casa de locuit din s. Xxxxx, xxxxx.

Totodată, în anul 1991, Cazacu Eugenia împreună cu Cazacu Ilie, au procurat de la Furdui Galina un lot de teren cu fundament pentru casă.

Începând cu 1991 soții au început să construiască casa lor comună pentru care, în 1994, au primit permisul pentru efectuarea lucrărilor de construcție, iar în 1996, erau finisate 2 odăi la et. I, unde au locuit împreună.

Din 1998, Cazacu Ilie era în mare parte plecat peste hotarele RM și nu s-a ocupat de construcția casei, iar pe banii de la nunta fiului Cazacu Marin, din 2001, fost construit saraiul.

După asta, Cazacu Marin a mai efectuat un șir de lucrări cum ar fi gazificarea casei, schimbarea geamurilor, ridicarea unui balcon din motivul risipirii casei, turnarea trotuarelor și bordurii, finisarea și tencuirea garajului instalarea porților la garaj, și clădirea pragului casei.

În anul 2007, din cauza calamităților naturale, casa a fost descoperită și fiul Cazacu Marin a fost nevoit să schimbe total acoperișul la casă și la celelalte anexe.

La 17 ianuarie 2006, Cazacu Eugenia a depus cerere de chemare în judecată privind recunoașterea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, iar prin hotărârea Judecătorei Florești din 11 aprilie 2006, cererea de chemare în judecată a fost admisă.

În anul 2010, Cazacu Ilie a revenit în țară, iar după depunerea cererii de apel, prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 septembrie 2013, a fost casată hotărârea Judecătorei Florești din 11 aprilie 2006 și emisă o nouă hotărâre prin care, cererea de chemare în judecată a Eugeniei Cazacu a fost scoasă de pe rol.

Decizia respectivă a fost contestată cu recurs, însă o decizie definitivă nu este.

Ulterior, la 02 ianuarie 2014, Cazacu Ilie a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile.

Astfel, invocând faptul că bunurile imobile în litigiu, a fost construite de către Cazacu Eugenia și Cazacu Marin, Cazacu Ilie participând doar la etapa inițială, reclamantii solicită recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile, anularea certificatului de înregistrare a dreptului de proprietate și partajarea acestora în trei părți.

La 28 septembrie 2020, Cazacu Eugenia a depus cerere de chemare în judecată concretizată, solicitând: - recunoașterea bunurilor imobile situate în s. Xxxxx, xxxxx cu număr cadastral xxxxx, xxxxx.01, xxxxx.02, xxxxx.03, ca proprietate în devălmășie a lui Cazacu Ilie și Cazacu Eugenia; - partajarea bunurilor imobile situate în s. Xxxxx, xxxxx cu număr cadastral xxxxx, xxxxx.01, xxxxx.02, xxxxx.03, cu atribuirea lui Cazacu Eugenia $\frac{3}{4}$ iar lui Cazacu Ilie $\frac{1}{4}$ din bun.

Suplimentar reclamanta a menționat că potrivit raportului de expertiză judiciară din 20 decembrie 2019, în urma lucrărilor de amenajare și reparare a bunului imobil, valoarea bunului imobil în litigiu s-a majorat, constituind 355 585, 66 lei.

Astfel, ținând cont de faptul că valoarea bunului imobil în litigiu situat în s. Xxxxx, xxxxx, a fost majorată doar prin aportul său, la determinarea cotei-părți din proprietatea în devălmășie a soților ar urma să fie luat în considerație faptul dat și reclamantei să-i fie atribuit o parte mai mare din bunul imobil, în conformitate cu art. 26 alin.(2) din Codul familiei.

Prin încheierea Judecătorei Soroca, sediul Florești, din 03 februarie 2021, s-a admis renunțul reclamantului Cazacu Marin la acțiune și s-a încetat procesul în partea ce ține pretenția ultimului, cu mențiunea că nu se admite o nouă adresare în judecată înaintată de Cazacu Marin către Cazacu Ilie, intervenient principal Oficiul cadastral teritorial Florești cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, anularea certificatului de înregistrare a dreptului de proprietate și partajarea averii.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantei Cazacu Eugenia, avocatul Sanduleac Diana, a solicitat încasarea din contul lui Cazacu Ilie în beneficiul reclamantei Cazacu Eugenia, a cheltuielilor de judecată în sumă de 14 068 lei, compuse din cheltuieli pentru plata taxei de stat în mărime de 7 328 lei, pentru efectuarea expertizei în sumă de

5 100 lei, pentru constatările specialistului în sumă de 3 229 lei și pentru asistența juridică în mărime de 5 000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Florești, din 17 februarie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de Cazacu Eugenia către Cazacu Ilie cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie, partajarea averii și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 25 februarie 2021, Cazacu Eugenia, prin intermediul avocatului Sanduleac Diana, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Soroca, sediul Florești, din 17 februarie 2021, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2021, s-a respins apelul declarat de Cazacu Eugenia, prin intermediul avocatului Sanduleac Diana, și s-a menținut hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Florești, din 17 februarie 2021.

Pentru a decide astfel, cu referire la normele legale aplicabile speței în cauză, instanța de apel a menționat că, bunurile imobile în litigiu au fost dobândite de către Cazacu Ilie în timpul concubinajului cu Cazacu Eugenia, iar lipsa probelor privind investirea resurselor personale a fiecărui concubin în dobândirea bunurilor respective, nu generează instituirea proprietății comune.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că, Cazacu Ilie a primit în proprietate lotul de teren pentru construcții, până la înregistrarea căsătoriei cu Cazacu Eugenia, iar în anul 2003, fiindu-i eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral xxxxx.

Respectiv, Curtea de Apel Bălți a menționat că prima instanță întemeiat a stabilit că bunul imobil supus partajării a devenit proprietate a lui Cazacu Ilie în afara căsătoriei cu Cazacu Eugenia și, prin urmare, nu se supune regimului juridic al proprietății comune în devălmășie.

Cu referire la argumentele apelantei despre transmiterea lotului de teren pentru construcția casei de locuit, începerea construcției casei de locuit și înregistrarea dreptului în Registrul cadastral al deținătorilor de teren după Cazacu Ilie, în perioada cât părțile erau în căsătorie, instanța de apel a menționat că actele la care se face referire în apel, nu confirmă faptele invocate.

În context, instanța de apel a remarcat că probele prezentate de către Cazacu Eugenia în sensul investițiilor în bunului imobil, nu reflectă mărimea investițiilor efectuate la bunurile imobile situate în s. Xxxxx, xxxxx cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx.01, xxxxx.02, xxxxx.03, în timpul căsătoriei cu Cazacu Ilie.

În concluzie, instanța de apel a făcut referire la faptul că, conform certificatului din Registrul bunurilor imobile din 09 ianuarie 2014, Cazacu Ilie, la 02 ianuarie 2014 a înregistrat dreptul său de proprietate asupra bunurilor imobile cu nr. cadastrale xxxxx, xxxxx.01, xxxxx.02, xxxxx.03, situate în s. Xxxxx, xxxxx, în baza extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 997 din 05 decembrie 2002 și a Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx din 27 februarie 2003.

La 21 martie 2022, conform plicului anexat la materialele cauzei, Cazacu Eugenia, prin intermediul avocatului Sanduleac Doina, a depus cerere de recurs prin care s-a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2021 și a hotărârii Judecătorei Soroca, sediul Florești, din 17 februarie 2021, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivarea cererii de recurs, s-a invocat că la materialele cauzei au fost prezentate suficiente probe care demonstrează că bunul imobil în litigiu a fost construit în perioada

când părțile erau în căsătorie.

Cu referire la concluziile instanței de apel s-a menționat că la materialele dosarului lipsește decizia Primăriei s. Xxxxx, xxxxx nr. 2 din 13 martie 1992 privind atribuirea în proprietatea lui Cazacu Ilie a lotului de teren cu suprafața de 0,15 ha.

Suplimentar, recurenta a menționat că Titlul de atribuire a lotului de teren, a fost trecut în Registrul deținătorilor de terenuri, la 04 martie 1996, sub nr. 1261, iar Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a fost eliberat în baza deciziei Primăriei s. Xxxxx, xxxxx din 28 februarie 2002, adică în perioada când părțile erau în căsătorie.

De asemenea, recurenta consideră irelevantă concluzia instanței de apel cu privire la partajul averii în perioada concubinajului dintre părți, or, la materialele cauzei au fost prezentate probe care demonstrează că bunul imobil în litigiu a fost construit în timpul căsătoriei.

Mai mult ca atât, recurenta a remarcat faptul că prin declarațiile lui Cazacu Ilie se demonstrează că acesta a procurat doar lotul de teren cu fundație pentru casă, iar investițiile efectuate de recurentă prin ridicarea construcției accesorii cu suprafața 52 m², cu nr. cadastral xxxxx.02 și a construcției accesorii cu suprafața de 24, 5 m², cu nr. cadastral xxxxx.03, se demonstrează inclusiv prin extrasul din Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri.

Cu referire la prevederile art.434 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului menționează că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Bălți din 23 noiembrie 2021, a fost recepționată de către Cazacu Eugenia, la 27 ianuarie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar (f. d. 261, vol. II).

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului, consideră că recursul Eugeniei Cazacu, depus prin intermediul avocatului Sanduleac Doina, la 21 martie 2022, este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul consideră că recursul Eugeniei Cazacu este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurteii este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor

circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, deoarece, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de judecată precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune casarea actului judecătoresc contestat.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în recursul declarat de Cazacu Eugenia, prin intermediul avocatului Sanduleac Doina.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cazacu Eugenia, prin intermediul avocatului Sanduleac Doina.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Maria Ghervas